

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/19/2016
Identifikačné číslo spisu:	3810010417
Dátum vydania rozhodnutia:	11.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3810010417.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného ml. B. Z. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 11. marca 2016 v Bratislave dovolanie obvineného ml. B. Z. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. augusta 2015 sp. zn. 3 To 52/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného ml. B. Z. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 17. marca 2015 sp. zn. 3 T 125/2012 bol obvinený ml. B. Z. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 12.12.2008 okolo 23.55 hod. v Prievidzi, vedľa Hviezdoslavovej ulice, za budovou Priemstavu, pred barom „Decent Café“, počas bitky s poškodeným B. N., tohto pichol nezisteným predmetom do pravej strany tváre a brucha, čím mu spôsobil reznú ranu na pravej strane tváre, od miesta pred ušnicou až po sánku v dĺžke cca 6 cm, rezné rany na ušnici so stratovým poranením na bolci pravej ušnice a bodno-reznú ranu na ľavej strane brucha, idúcu od predného výbežku panvovej lopaty vľavo oblúkom smerom hore k pupku o dĺžke cca 15 cm, s poranením pobrušnice, ktoré si vyžiadali sťaženie obvyklého spôsobu života poškodeného v trvaní 5 - 6 týždňov, pričom poškodený bol z dochádzky do školy ospravedlnený od 13.12.2008 do 12.01.2009.

Za to bol odsúdený podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 38 ods. 3 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, pričom výkon uloženého trestu bol obvinenému podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu 13 (trinásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal odvolanie obvinený ml. B. Z. do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 539), ktoré odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom svojho obhajcu (č.l. 550-553). Odvolanie v prospech obvineného podal v zákonom stanovenej lehote i zákonný zástupca

obvineného mladistvého M. Z..

Obvinený ml. B. Z. v dôvodoch odvolania namietal správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku s poukazom na to, že výrok okresného súdu o jeho vine nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Namietal, že okresný súd nespĺnil požiadavku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovenú v jeho rozsudku. Vytýkal, že znalec MUDr. Z. vo svojom znaleckom posudku necituje, ktorý z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise pri vyhotovovaní znaleckého posudku vychádzal. Jeho znalecký posudok nepriniesol z hľadiska znaleckého dokazovania žiadny nový pohľad na vec a jeho znalecký posudok z hľadiska výpovednej hodnoty považuje za menej hodnotný ako predchádzajúce znalecké posudky, ktoré sú ako dôkaz nepoužiteľné. Vo veci sa preto nenachádza žiadny posudok znalca z odboru zdravotníctva, odvetvie chirurgia, ktorý by mohol poslúžiť pre súd ako dôkaz, ktorý možno hodnotiť a následne oprieť oň výrok o jeho vine. Taktiež namietal, že znalecký posudok, ktorý vo veci podal Kriminalistický a expertízny ústav PZ, je posudok podaný vylúčeným znalcom, ktorý posudok podať nesmie. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Otec obvineného mladistvého M. Z., ako zákonný zástupca v dôvodoch svojho odvolania (č.l. 554) uviedol, že celé konanie je vedené jednostranne a zaujato, pričom predsedníčka senátu nerešpektuje rozsudok najvyššieho súdu ani uznesenie krajského súdu z 18.12.2013. Namietal, že súčasťou trestného spisu nemôžu zostať nezákonné dôkazy a v dôsledku toho bolo vyhotovenie ďalšieho znaleckého posudku zbytočné. Novoustavený znalec MUDr. Z. mal totiž k dispozícii celý trestný spis, no nezaujímal sa o stav poškodeného N., ktorý sa v úvode vyšetrovania priznal, že skonzumoval cca 8,5 dcl.

Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Trenčíne, ktorý na verejnom zasadnutí (v uznesení sa nesprávne uvádza „na neverejnom zasadnutí“) 27. augusta 2015 sp. zn. 3 To 52/2015 odvolanie obvineného ml. B. Z. i jeho zákonného zástupcu M. Z. uznesením podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 27. augusta 2015, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený ml. B. Z. prevzal 28. septembra 2015, jeho obhajca 25. septembra 2015, zákonný zástupca 26. septembra 2015, prokurátor 24. septembra 2015 a druhostupňové rozhodnutie prevzali i ostatné strany.

Okresný súd Prievidza predložil 26. februára 2016 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného B. Z., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Pavla Zajaca, ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 29. októbra 2015 (č.l. 573-576). Podané bolo z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený fakticky zopakoval námietky, ktoré uplatnil už v konaní o odvolaní na súde druhého stupňa. Ťažiskom jeho dovolacej argumentácie je tvrdenie, že súčasťou spisu sú naďalej nezákonne získané dôkazy. Ponechanie nezákonne získaných dôkazov v trestnom spise vytvára podklad pre také hodnotenie dôkazov, ktoré je nielen v rozpore s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., v ktorom sa uvádza, že na nezákonne získané dôkazy súd nesmie prihliadnuť, ale aj v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Za porušenie práv obhajoby považuje aj to, že vo veci sa ako dôkaz použil znalecký posudok podaný KEÚ PZ, ktorý považuje obhajoba za posudok podaný vylúčeným znalcom, ktorý posudok podať nesmie. Posudok bol vykonaný zamestnancami KEÚ, ktorí majú pomer k orgánom činným v trestnom konaní (KEÚ je znalecký ústav, ktorý tvorí autonómnu súčasť PZ SR). Navyše aj pri tomto dôkaze, o ktorý opreli výrok o vine oba sudy, je poznačený chybou spočívajúcou v tom, že spracovatelia posudku

mali k dispozícii v spise nachádzajúce sa nezákonne získané dôkazy. Uvedené porušenia práv obhajoby mali za následok nezákonné zistenie skutkového stavu.

V závere svojho dovolania navrhol, aby dovolací súd vyslovil rozsudkom, že napadnutým uznesením krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. v jeho neprospech. Napadnuté uznesenie navrhol zrušiť a súčasne zrušiť aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a vec vrátiť krajskému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného ml. B. Z. vyjadriť v lehote, ktorú im určila. Uvedenú možnosť využila okresná prokurátorka.

Prokurátorka vo svojom vyjadrení (č.l. 587-588) uviedla, že nesúhlasí s tvrdením obhajcu obvineného, že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Požiadavke obvineného na odstránenie nezákonne získaných dôkazov zo spisu nebolo možné vyhovieť, nakoľko zo súdneho spisu nie je možné vylúčiť žiadne vykonané dôkazy. Vylúčenie, resp. odstránenie hocíjakých dôkazov zo spisu neumožňuje žiadny právny predpis. Rozhodujúce je, že nezákonne získané dôkazy neboli predmetom hodnotenia orgánov činných v trestnom konaní, súdov a znalcov, čo jednoznačne vyplýva z rozsudku okresného súdu a tiež z rozhodnutia odvolacieho súdu. Tvrdenie obhajcu preto nezodpovedá skutočnosti.

K námietkam obvineného ohľadne znaleckého posudku KEÚ uviedla, že neexistuje žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by bol KEÚ PZ v tejto veci vylúčený a pre ktorý by nemohol podať znalecký posudok. Práva obvineného na obhajobu neboli v konaní porušené, a preto navrhla dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Na vyjadrenie prokurátorky následne reagoval obhajca obvineného podaním zo 16. februára 2016, kde uviedol, že tvrdenie prokurátorky je neobjektívne a obdobne ako súdy v tomto konaní zľahčuje stanovisko najvyššieho súdu uvedené v jeho rozsudku zo 14. marca 2012, na ktoré podrobne odkazujú v dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je pritom viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu

takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii nevinu jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale aj v záujme každého demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana. O tom, že Slovenská republika patrí k takýmto demokratickým štátom, nemožno pochybovať.

Ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. por. konkretizuje základné práva obvineného, ktorý má okrem iného aj právo zvoliť si obhajcu a radíť sa s ním i počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a v prípade, že obvinený sa nachádza vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže hovoriť s obhajcom aj bez prítomnosti tretej osoby. Práva vyplývajúce z citovaného ustanovenia je potrebné vykladať tak, aby každému obvinenému bol zaručený spravodlivý proces.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len jedného z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní však samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V posudzovanej veci obvinený v dovolaní výslovne nenamietal, že by boli porušené ustanovenia Trestného poriadku o povinnej obhajobe. Porušenie ustanovení o povinnej obhajobe nebolo zistené ani zo strany dovolacieho súdu. Pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineného v rámci tohto dovolacieho dôvodu, dovolací súd pripomína, že sa s nimi náležite vysporiadal krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Napriek tomu považuje dovolací súd k námietkam obvineného za potrebné uviesť, že v každej konkrétnej veci musí sám súd rozhodnúť o tom, akými dôkaznými prostriedkami bude objasňovať určitú okolnosť, ktorá je dôležitá pre náležité zistenie skutkového stavu veci a pre správne rozhodnutie o vine, či nevine obvineného. Vyplýva to z ústavného princípu nezávislosti sudcov pri výkone ich funkcie a z ich viazanosti len právnym poriadkom. Podstata tohto princípu spočíva v tom, že sudcom nemožno v konkrétnej veci prikazovať, aké dôkazy majú v záujme zistenia skutkového stavu veci vykonať a akým spôsobom majú hodnotiť vykonané dôkazy.

Dovolací súd sa nemôže stotožniť s argumentáciou dovolateľa, že jeho právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené tým, že zo spisu neboli vylúčené dôkazy, ktoré boli získané nezákonným spôsobom. V tomto smere si dovolací súd osvojil stanovisko prokurátorky uvedené v jej vyjadrení k dovolaniu obvineného. Z trestného spisu skutočne nemožno odstraňovať žiadne vykonané dôkazy. V tomto smere ani obvineným uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 43/2011 nespomína, že je potrebné zo spisového materiálu odstrániť nezákonne získané dôkazy. Podstatné v danom prípade je, že súd prvého stupňa ako aj odvolací súd vychádzali vo svojich

rozhodnutiach iba z dôkazov, ktoré boli získané zákonným spôsobom.

Námietky obvineného vo vzťahu k znaleckému posudku MUDr. Ladislava Babiaka nie sú opodstatnené. Znalca pribral súd uznesením z 15. mája 2014 (č.l. 510-511), pričom znalci jasne určili, z ktorých dôkazov má pri podávaní znaleckého posudku vychádzať.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený namietal, že súdy v jeho prípade použili ako dôkazný prostriedok znalecký posudok KEÚ PZ, ktorý považuje za posudok podaný vylúčeným znalcom, ktorý posudok podať nesmie s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 Zákona o znalcoch a tlmočníkoch. Zo strany obvineného ide v tomto prípade o nesprávny výklad príslušných predpisov.

Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru je zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky. Je súčasťou Ministerstva vnútra, avšak ako expert v odborných otázkach je nezávislý pri hodnotení dôkazov v rámci svojej odbornej činnosti.

Obvinený poukázal na § 11 ods. 1 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého znalec, tlmočník alebo prekladateľ je vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezáujatosti.

Pomer znalca k veci zákonodarcia nedefinoval, ale tu treba vychádzať z platnej judikatúry a ustálenej súdnej praxe, ktorá sa vzťahuje na vylúčenie sudcu, prokurátora, policajta atď. v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. Pomer vylúčenej osoby k veci alebo k inému orgánu činnému v tomto konaní musí mať konkrétnu podobu, musí mať osobný charakter, aby mohol byť dostatočne vážnym dôvodom podmieňujúcim vznik pochybností o schopnosti takej osoby alebo orgánu pristupovať k veci a k úkonom, ktoré sa jej týkajú, objektívne. Nemôže ísť o pomer abstraktnej povahy. V konkrétnom prípade dovolací súd nezistil žiadne také skutočnosti, pre ktoré by bol vyššie uvedený znalecký ústav vylúčený na podanie znaleckého posudku.

V dovolacom konaní platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takeého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V prípade, že tomu tak nie je a podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenia upravujúce dôvody dovolania, pričom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené podmienky dovolania, nakoľko obvineným uvádzané skutočnosti obsahovo nenapĺňajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného ml. B. Z. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.